his remains were buried in a collective grave. Sculls of some skeletons were deformed: broken in the zone of temple, cheek or ear. Such deformations could be caused by incurred head hits.

Specifics of the burials, military-type buttons found next to the skeletons and a round lead bullet imply that these were solders killed in Kretinga village during the Northern War in the first quarter of the 18th century.

The grave No. 2 dates to the first half of the 18th century, whereas the grave No. 3 – to the second half of the 18th century. The body in the first burial was orientated head to N, and there was a knife stabbed vertically at the feet. The burial was disturbed when digging the pit for a later burial, in which the individual was buried head W without any burial items.

Alongside with the graves in the investigated area a posthole datable to the first half of the 20th century was found; and vessel-type stove-tiles typical to the 16th–18th century and their fragments as well as potshards datable to the late 19th century were collected.

PAKAPIŲ SENKAPIS

Rimantas KRAUJALIS

Pakapių senkapis (Kauno r.) (AV 347) yra apie 100 m į PR nuo kelio Babtai–Labūnava. 1939 m. VDKM (vadovas P. Baleniūnas) žvyrduobės pakraštyje ištyrė 450 m^2 plotą, surado vieną sudeginto žmogaus ir 27 griautinius XV–XVI a. kapus bei 32 žirgų griautinius kapus su XI–XIV a. įkapėmis (Tyrinėjimų dienoraštis, *VDKM*, Nr. 426). 1987 m. senkapį tyrinėjo Kauno valstybinis istorijos muziejus (vadovas V. Valickis). Tyrimų metu ištirtas bendras 194 m^2 plotas, rastas degintinis XIII–XIV a. žmogaus kapas ir keletas pavienių atsitiktinių radinių (*LIIR*, f. 1, b. 1305). Tyrimų metu surasti archeologiniai radiniai saugomi VDKM.

VAK archyve yra nemažai medžiagos apie šį objektą. Iš susirašinėjimo dokumentų galima spręsti, kad jau nuo XX a. pradžios šis senkapis buvo beveik sunaikintas, nes iš senkapio kalvos ilgą laiką buvo kasamas žvyras. Vietinių gyventojų teigimu, žvyras šioje vietoje nustotas kasti tik apie 1970 m.

2004 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų tikslas buvo patikrinti, ar nustatytoje šio senkapio teritorijoje dar yra išlikę kapų ar kitokių šio objekto archeologinės vertės požymių.

KPC užsakymu 2004 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu Pakapių senkapio teritorijoje buvo ištirtos trys (visos 5 m ilgio ir 2 m pločio) žvalgomosios perkasos. Perkasos 1 ir 2 buvo tiriamos pačiame P nustatytos teritorijos pakraštyje, prie pat buvusios žvyrduobės krašto. Perkasa 3 buvo iškasta į Š nuo perkasos 2 tuo tikslu, kad būtų galima įsitikinti, jog išlikusi senkapio dalis yra tik palei pat žvyrduobės Š kraštą ir toliau nuo jo archeologinių vertybių nėra.

Perkasa 1 orientuota R–V kryptimi senkapio teritorijos P dalyje, prie buvusios žvyrduobės Š krašto. Perkasa kasta iki 60–70 cm gylio. 14–28 cm gylyje, rudos maišytos žemės (armens) sluoksnyje aptikta keletas vėlyvos keramikos šukių bei labai smulkių susilydžiusių žalvario gabaliukų.

Perkasa 2 irgi orientuota R–V kryptimi senkapio teritorijos P dalyje, prie buvusios žvyrduobės Š krašto, į R nuo perkasos 1. Perkasa kasta iki 80 cm gylio R gale ir iki 1,1 m

gylio V perkasos gale nuo esamo žemės paviršiaus. 18–32 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, rudos maišytos žemės (armens) sluoksnyje aptikta keletas neaiškios paskirties geležinių dirbinių bei žalvarinio dirbinio fragmentas. 18–38 cm gylyje tame pačiame armens sluoksnyje aptiktos ir kelios keramikos šukės. 55 cm gylyje, 20 cm atstumu nuo perkasos P krašto ir 1,6 m atstumu nuo perkasos V krašto aptikta žalvarinė lieta plokštinė segė. 72 cm gylyje, 20 cm atstumu nuo perkasos Š krašto ir 60 cm nuo perkasos V krašto aptiktas žalvarinis raktas. 95 cm gylyje, 35 cm nuo perkasos Š krašto ir 87 cm nuo perkasos V krašto aptiktas žalvarinis žvangutis. Perkasos V gale, 70 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus aptiktas 20x15x11 cm dydžio akmuo. Daugiau archeologinių radinių nerasta. Neaptikta ir kapų ar jų liekanų.

Perkasa 3 orientuota R–V kryptimi ir kasta į Š nuo perkasos 2. Ji kasta iki 70–80 cm gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Archeologinių radinių joje neaptikta.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu Pakapių senkapyje ištirtas bendras 30 m^2 plotas. Pagal aptiktus archeologinius radinius (XIII–XV a.) galima spręsti, kad išlikusi senkapio teritorija yra daug mažesnė, nei yra nustatyta. Iš esmės šis senkapis yra beveik visiškai sunaikintas, išlikęs tik pats jo pakraštys. Saugotina turėtų būti tik teritorijos P dalis, t. y. siauras žemės ruožas palei buvusios žvyrduobės Š kraštą.

PAKAPIAI CEMETERY

In 2004 during the archaeological survey of the Pakapiai cemetery three surveying trenches were investigated (all of them 5x2 m; 30 m^2 investigated in total). On the basis of the archaeological finds collected (a flat moulded bronze fibula, a key and a sleigh-bell) the surviving part of the cemetery should be dated to the 13th–15th century. In fact almost all of the cemetery has been destroyed; only its very northern part has survived.

JUODONIŲ SENKAPIS

Mantas KVEDARAVIČIUS

KPC užsakymu 2004 m. vykdyti Juodonių senkapio (Kauno r.) žvalgomieji archeologiniai tyrimai, kurių tikslas buvo nustatyti šio objekto vertę bei teritoriją.

Juodonių senkapis (Kauno r., Babtų sen.) (AV 2080) yra 650 m į V–ŠV nuo Juodonių kaimo, 150 m į Š nuo veikiančių kaimo kapinių, 120 m į R–PR nuo Nevėžio kairiojo kranto, į V nuo kelio Kaunas–Kėdainiai. Senkapis įrengtas maždaug 100 m Š–P kryptimi besitęsiančioje neaukštoje kalvoje.

Žinios apie senkapį nesenos. 1974 m. archeologas Eugenijus Ivanauskas jame aptiko XIII–XIV a. radinių iš degintinių žmonių ir griautinių arklių kapų. Radiniai buvo aptikti pastebėjus degėsingas dėmes ekskavatoriumi kasant smėlį. 2002 m. senkapį žvalgė E. Ivanauskas.

2004 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu buvo iškastos keturios 2x5 m dydžio perkasos įvairiose šiuo metu saugomos objekto teritorijos dalyse. Iš viso ištirtas 42 m^2 dydžio plotas. Nė vienoje iš perkasų neaptikta kapų ar jų liekanų. Daržų vietoje iškastose perkasose 1 ir 2 aptiktas 30–45 cm storio juodžemio sluoksnis, kuriame rasta gyvulių kaulų, žiestos